

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Psychologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Psychologii i Kognitywistyki Poziom studiów studia jednolite magisterskie Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 23PSYS.54O.04262.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty ogólne
Koordynator zajęć	Lucyna Bakiera	
Prowadzący zajęcia	Lucyna Bakiera, Izabela Stankowska-Mazur, Szymon Bręński, Paweł Ciesielski	
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 30, Egzamin - Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną - Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 8

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Omówienie zadań realizowanych przez psychologię rozwoju człowieka.
C2	Zapoznanie z podstawowymi pojęciami psychologii rozwoju człowieka.
C3	Przedstawienie czynników, prawidłowości i mechanizmów rozwoju człowieka.
C4	Zainteresowanie studentów wybranymi teoriami/koncepcjami i modelami rozwoju człowieka.
C5	Zapoznanie ze specyfiką poszczególnych faz rozwojowych w cyklu życia człowieka.
C6	Omówienie prawidłowości rozwoju poszczególnych funkcji psychicznych.
C7	Rozwinięcie umiejętności właściwego stosowania wybranych metod diagnozowania poziomu rozwoju człowieka.
C8	Kształtowanie umiejętności rozwojowej analizy procesów psychicznych i roli kontekstu rozwoju człowieka.
C9	Inspirowanie do analizy rozwoju w wielu płaszczyznach (poznawczej, emocjonalnej, moralnej, społecznej, osobowościowej) przyjmując perspektywę holistyczną.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Rozróżnia poznawcze i empiryczne zadania realizowane przez przedstawicieli psychologii rozwoju człowieka.	PSY_K5_W01, PSY_K5_W03	Egzamin pisemny
W2	Posiada wiedzę na temat ewolucji poglądów dotyczących rozwoju człowieka.	PSY_K5_W01, PSY_K5_W03, PSY_K5_W07	Egzamin pisemny
W3	Zna podstawowe mechanizmy i prawidłowości rozwoju człowieka.	PSY_K5_W01, PSY_K5_W03	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Test
W4	Rozumie epigenetyczne podejście do rozwoju człowieka i poszczególnych zjawisk psychicznych w ciągu życia.	PSY_K5_W03	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
W5	Identyfikuje czynniki rozwoju człowieka.	PSY_K5_W01, PSY_K5_W03, PSY_K5_W05	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Test
W6	Zna zasadnicze modele ujmowania rozwoju oraz teorie i koncepcje przebiegu zmian w dzieciństwie, dorastaniu i dorosłości.	PSY_K5_W03, PSY_K5_W07	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Test
W7	Posiada wiedzę na temat rozwoju poszczególnych funkcji psychicznych, okresów i okresów przejściowych w cyklu życia.	PSY_K5_W01, PSY_K5_W03, PSY_K5_W06, PSY_K5_W07	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Test
W8	Rozumie istotę kryzysów rozwojowych.	PSY_K5_W03, PSY_K5_W07, PSY_K5_W12	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W9	Zna podstawowe metody diagnozowania i oceny poziomu rozwoju psychicznego człowieka oraz warunki przeprowadzania badań.	PSY_K5_W03, PSY_K5_W11, PSY_K5_W13, PSY_K5_W14	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Test, Raport
W10	Rozumie rolę kontekstu rozwoju.	PSY_K5_W03, PSY_K5_W12	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
W11	Identyfikuje problemy rozwojowe pojawiające się w środowisku rodzinnym i pozarodzinnym.	PSY_K5_W03, PSY_K5_W12	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test
W12	Rozróżnia parcjalaną i holistyczną perspektywę ujmowania zmian rozwojowych.	PSY_K5_W03	Egzamin pisemny, Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Posługuje się adekwatną siatką pojęciową umożliwiającą opis i wyjaśnianie istoty rozwoju psychicznego.	PSY_K5_U03	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
U2	Potrafi krytycznie wypowiadać się na temat ewolucji poglądów głównych przedstawicieli psychologii rozwoju i integrować informacje pochodzące z różnych koncepcji psychologicznych na temat prawidłowego rozwoju procesów psychicznych w cyklu życia człowieka.	PSY_K5_U01, PSY_K5_U03	Egzamin pisemny
U3	Potrafi wymienić i wyjaśnić istotę podstawowych czynników i prawidłowości rozwoju oraz analizować mechanizmy rozwoju.	PSY_K5_U03, PSY_K5_U05, PSY_K5_U06, PSY_K5_U07	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
U4	Wykorzystuje istotne informacje z omawianych koncepcji, teorii i modeli rozwoju do zrozumienia i wyjaśniania przebiegu rozwoju człowieka w całym cyklu życia.	PSY_K5_U01, PSY_K5_U03	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
U5	Posługuje się metodami diagnozowania poziomu rozwoju człowieka w obszarze poszczególnych funkcji psychicznych, opisując występujące w nich prawidłowości i nieprawidłowości.	PSY_K5_U04, PSY_K5_U08, PSY_K5_U10, PSY_K5_U12, PSY_K5_U13, PSY_K5_U16	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Raport
U6	Umie rozpoznać i poprawnie zidentyfikować problemy rozwojowe pojawiające się w środowisku rodzinnym i pozarodzinnym oraz zastosować odpowiednie metody diagnozowania tych problemów.	PSY_K5_U08, PSY_K5_U10, PSY_K5_U12, PSY_K5_U13, PSY_K5_U16	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
U7	Potrafi zidentyfikować normatywne kryzysy rozwojowe oraz ich epigenetyczny kontekst.	PSY_K5_U03	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
U8	Umie scharakteryzować specyfikę poszczególnych faz rozwojowych i okresów przejściowych w cyklu życia.	PSY_K5_U03	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne, Test, Raport
U9	Formułuje osobiste opinie na temat podstawowych zjawisk rozwojowych i zagadnień psychologii life-span.	PSY_K5_U14	Kolokwium ustne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Przejawia postawę prospołeczną wobec osób w różnych fazach rozwojowych (wieku metrykalnym) - potrafi z nimi nawiązać kontakt i przeprowadzić rozmowę w celu określenia potrzeb rozwojowych.	PSY_K5_K01	Kolokwium ustne
K2	Poddaje krytycznej analizie własne poglądy na temat zmian rozwojowych i czynników je różnicujących. Jest otwarty na argumenty naukowe, zna ograniczenia własnej wiedzy.	PSY_K5_K02	Egzamin pisemny, Kolokwium ustne
K3	Wykazuje wrażliwość na zmienność człowieka. Formułuje pytania służące pogłębieniu rozumienia człowieka w jego zmienności.	PSY_K5_K04	Kolokwium pisemne
K4	Respektuje zasady prowadzenia rzetelnych badań naukowych z zakresu psychologii rozwoju człowieka i potrafi odróżnić takie badania od badań prowadzonych nieprofesjonalnie.	PSY_K5_K03	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
K5	Postępuje etycznie w swojej działalności diagnostycznej dotyczącej oceny poziomu rozwoju badanych osób.	PSY_K5_K05	Kolokwium ustne
K6	Jest gotów do popularyzowania rzetelnej wiedzy z zakresu psychologii i wykorzystywania jej w różnych obszarach pracy zawodowej.	PSY_K5_K10	Kolokwium ustne
K7	Jest gotów do poszerzania i aktualizowania wiedzy w interesujących go aspektach rozwoju człowieka.	PSY_K5_K11	Kolokwium ustne
K8	Propaguje zasady dbałości o rozwój psychiczny, rozpoznaje potencjalne zagrożenia rozwoju.	PSY_K5_K12	Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Przedmiot psychologii rozwoju człowieka i jej zadania w ujęciu współczesnym. Podstawowe pojęcia psychologii rozwoju człowieka.	W1, W6, U1, U2, U9, K7	Wykład, Konwersatorium, Ćwiczenia
2.	Kształtowanie się psychologii rozwoju człowieka jako dyscypliny naukowej. Wczesne koncepcje zmian i aktualne ujęcia.	W2, W6, U2, U4, U9, K7	Wykład
3.	Zasady i prawidłowości rozwoju człowieka.	W3, W4, W6, U2, U3, U4, U9, K2, K7	Wykład, Konwersatorium, Ćwiczenia
4.	Periodyzacja rozwoju człowieka i specyfika rozwojowa kolejnych okresów życia.	W4, W7, W8, U3, U7, U8, U9, K2, K3, K7	Wykład, Ćwiczenia
5.	Wybrane koncepcje i teorie oraz modele psychologii rozwojowej i psychologii life-span.	W3, W6, U4, U9, K2, K7	Wykład
6.	Rozwój poszczególnych funkcji psychicznych w cyklu życia.	W7, U5, U9, K2, K7	Konwersatorium
7.	Metody diagnozowania rozwoju człowieka	W9, U5, K1, K4, K5, K7	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
8.	Praktyczne zastosowanie wiedzy o rozwoju człowieka i problemach rozwojowych w środowisku rodzinnym i pozarodzinnym.	W10, W11, W4, W5, W8, U3, U6, U9, K2, K3, K6, K7, K8	Wykład, Konwersatorium, Ćwiczenia
9.	Analiza rozwoju w poszczególnych płaszczyznach z uwzględnieniem perspektywy holistycznej.	W10, W11, W12, W5, U3, U4, U9, K2, K3, K7, K8	Wykład, Konwersatorium, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja
Konwersatorium	Dyskusja, Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Praca w grupach
Ćwiczenia	Dyskusja, Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Metoda ćwiczeniowa, Metoda projektu, Pokaz i obserwacja, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	- Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnej oceny z konwersatoriów i ćwiczeń - Egzamin pisemny (test wiadomości: test wyboru + test uzupełnień) - Egzamin jest zdany, jeżeli student_ka poda co najmniej 60% prawidłowych odpowiedzi w teście egzaminacyjnym - Kryteria oceny końcowej (w punktach): 60 – 56: bdb 55 – 51: db+ 50 – 46: db 45 – 41: dst+ 40 – 36: dst 35 – 0: ndst
Konwersatorium	- Spełnienie szczegółowych kryteriów dotyczących zadań wymienionych przez prowadzącego - Terminowe rozliczanie się z zadań określanych w harmonogramie przez prowadzącego - Podejmowanie aktywnej pracy własnej z zakresie zadań merytorycznych - przed konwersatoriami student_ka czyta wyznaczoną literaturę, aby aktywnie uczestniczyć w zajęciach - Minimum 80% obecności na zajęciach - Zaliczenie: co najmniej 60% prawidłowych odpowiedzi w teście zaliczeniowym - Na ocenę końcową z konwersatoriów składają się punkty uzyskane z kolokwium końcowego oraz zadań semestralnych wskazanych przez nauczyciela
Ćwiczenia	- Spełnienie szczegółowych kryteriów dotyczących zadań wymienionych przez prowadzącego - Terminowe rozliczanie się z zadań określanych w harmonogramie przez prowadzącego - Podejmowanie aktywnej pracy własnej z zakresie zadań merytorycznych - przed ćwiczeniami student_ka czyta wyznaczoną literaturę, aby aktywnie uczestniczyć w zajęciach - Minimum 80% obecności na zajęciach - Zaliczenie: co najmniej 60% prawidłowych odpowiedzi w teście zaliczeniowym - Na ocenę końcową z ćwiczeń składają się punkty uzyskane z kolokwium końcowego oraz zadań semestralnych wskazanych przez nauczyciela

Literatura

Obowiązkowa

1. Erikson, E. H. (2004). Tożsamość a cykl życia. Zysk i S-ka.
2. Harwas-Napierała, B., Trempała, J. (red.). (2009). Psychologia rozwoju człowieka. Charakterystyka okresów życia człowieka. Wydawnictwo Naukowe PWN.
3. Harwas-Napierała, B., Trempała, J. (red.). (2009). Psychologia rozwoju człowieka. Rozwój funkcji psychicznych. Wydawnictwo Naukowe PWN.
4. Schaffer, H. R. (2009). Psychologia dziecka. Wydawnictwo Naukowe PWN.
5. Schaffer, D. R., Kipp, K. (2012). Psychologia rozwoju. Od dziecka do dorosłości. Harmonia Universalis.
6. Trempała, J. (2011). Psychologia rozwoju człowieka. Podręcznik akademicki. Wydawnictwo Naukowe PWN.

Dodatkowa

1. Bakiera, L., Stelter, Ż. (2011). Leksykon psychologii rozwoju człowieka. T. 1 i 2. Wydawnictwo Difin.
2. Przetacznik-Gierowska, M., Tyszkowa, M. (2009). Psychologia rozwoju człowieka. Zagadnienia ogólne. Wydawnictwo Naukowe PWN.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Konwersatorium	30
Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	45
Czytanie wskazanej literatury	60
Przygotowanie raportu	5
Przygotowanie do egzaminu	20
Przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 240
Liczba punktów ECTS	ECTS 8

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PSY_K5_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przejawiania prospołecznej postawy wobec osób o różnych potrzebach w zakresie wsparcia i pomocy psychologicznej, kontaktowania się i prowadzenia rozmowy diagnostycznej w celu określenia tych potrzeb.
PSY_K5_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycyzmu wobec własnych poglądów oraz do ich zmiany w świetle danych i argumentów; podejmowania dalszego kształcenia na skutek identyfikacji ograniczeń własnej wiedzy i umiejętności.
PSY_K5_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przyjmowania aktywnej postawy w rozwiązywaniu problemów naukowych na podstawie analizy i oceny dostępnych danych.
PSY_K5_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wrażliwego reagowania na zagadnienia uczciwości intelektualnej w działaniach własnych i innych osób, respektowania zasad prowadzenia badań w sposób rzetelny.
PSY_K5_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do etycznego postępowania w swojej działalności diagnostycznej, badawczej i publikacyjnej oraz w obszarze udzielania pomocy psychologicznej.
PSY_K5_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego i rzetelnego popularyzowania wiedzy z zakresu psychologii i wykorzystywania jej w różnych obszarach pracy zawodowej.
PSY_K5_K11	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do poszerzania i aktualizowania wiedzy w interesujących go dziedzinach nauki.
PSY_K5_K12	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do propagowania zasady dbałości o zdrowie psychiczne i fizyczne w swoim środowisku pracy, rozpoznawania potencjalnych zagrożeń dla zdrowia psychicznego i somatycznego.
PSY_K5_U01	Absolwent/ka potrafi dokonywać pogłębionych analizy koncepcji psychologicznych, wskazując na istotne podobieństwa i różnice w zakresie ich założeń filozoficznych, epistemologicznych i metodologicznych.
PSY_K5_U03	Absolwent/ka potrafi integrować informacje pochodzące z różnych koncepcji psychologicznych na temat prawidłowego i zaburzonego rozwoju procesów psychicznych w cyklu życia człowieka, zwłaszcza procesów poznawczych, emocjonalnych i motywacyjnych oraz relacji społecznych.
PSY_K5_U04	Absolwent/ka potrafi zaplanować, przygotować i przeprowadzić badania empiryczne, w tym poprawnie zoperacjonalizować zmienne oraz umiejętnie przeprowadzić analizy statystyczne oraz zinterpretować ich wyniki.
PSY_K5_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać i krytycznie oceniać istotę i przebieg różnych zjawisk społecznych z perspektywy jednostki, grup i instytucji społecznych.
PSY_K5_U06	Absolwent/ka potrafi wyjaśnić funkcjonowanie psychospołeczne osoby na podstawie zastosowania odpowiednich koncepcji i modeli osobowości wskazujących na mechanizmy intrapsychiczne i ich złożone uwarunkowania oraz wykorzystać tę wiedzę w postępowaniu diagnostycznym.
PSY_K5_U07	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać i opisać oraz wyjaśnić uwarunkowania występujące między ludźmi wynikające z różnic temperamentu, osobowości i odmienności we wzorcach funkcjonowania społecznego.
PSY_K5_U08	Absolwent/ka potrafi stworzyć scenariusze postępowania diagnostycznego, profilaktycznego i pomocowego dla osób z grup niskiego i wysokiego ryzyka problemów i zaburzeń psychicznych w różnych kontekstach środowiskowych i życiowych.
PSY_K5_U10	Absolwent/ka potrafi nawiązać kontakt i prowadzić postępowanie diagnostyczne z osobami i grupami społecznymi w obliczu różnych wyzwań i zagrożeń.
PSY_K5_U12	Absolwent/ka potrafi pracować indywidualnie, w zespole, w tym jako lider, projektując oraz prowadząc postępowanie diagnostyczne i oddziaływania pomocowe dla osób na różnych etapach życia - od dzieciństwa do późnej dorosłości.
PSY_K5_U13	Absolwent/ka potrafi tworzyć szczegółową dokumentację wyników realizacji zadań badawczych; przygotować opracowanie zawierające omówienie tych wyników, wnioski z badania i rekomendacje.
PSY_K5_U14	Absolwent/ka potrafi przygotować wystąpienie ustne w języku polskim i języku angielskim w dziedzinie psychologii, komunikować w sposób logiczny, dostosowany do warunków, celów badania i osoby badanej wyniki postępowania diagnostycznego.

Kod	Treść
PSY_K5_U16	Absolwent/ka potrafi dobrać odpowiednie narzędzia do rozwiązania konkretnego problemu diagnostycznego oraz zaplanować i przeprowadzić badania, a także zinterpretować uzyskane rezultaty.
PSY_K5_W01	Absolwent/ka zna i rozumie koncepcje psychologiczne człowieka, miejsce jakie zajmuje psychologia w systemie nauk i tego powody.
PSY_K5_W03	Absolwent/ka zna i rozumie różnorodne podejścia do analizy procesu rozwoju człowieka w cyklu życia.
PSY_K5_W05	Absolwent/ka zna i rozumie pytania służące pogłębieniu rozumienia zagadnień zdrowia i zaburzeń psychicznych.
PSY_K5_W06	Absolwent/ka zna i rozumie funkcjonowanie procesów poznawczych, których badaniem i wyjaśnianiem zajmuje się psychologia i nauki pokrewne.
PSY_K5_W07	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe koncepcje psychologiczne i integracyjne osobowości oraz posiada wiedzę z obszaru psychologii różnic indywidualnych.
PSY_K5_W11	Absolwent/ka zna i rozumie psychometryczne podstawy pomiaru psychologicznego i zasady interpretacji wyników testowych.
PSY_K5_W12	Absolwent/ka zna i rozumie mechanizm adaptacyjnego i dezadaptacyjnego funkcjonowania człowieka w różnych kontekstach i warunkach społecznych.
PSY_K5_W13	Absolwent/ka zna i rozumie etapy postępowania diagnostycznego, zasady prowadzenia diagnozy dla różnych celów oraz sposoby integracji uzyskanych rezultatów z użyciem różnych narzędzi badawczych.
PSY_K5_W14	Absolwent/ka zna i rozumie warunki stosowania różnych narzędzi badawczych i diagnostycznych, ich administracji i interpretacji uzyskanych rezultatów w pogłębiony sposób.